

אוניברסיטת בן גוריון בנגב
הפקולטה למדעי הרוח והחברה
המחלקה לפוליטיקה וממשל

מעבר לאנושי: פרספקטיבות תיאורטיות

סמינר מ.א., סמסטר ב', שנת הלימודים 2016-17
יום ג', 16-18

ד"ר מיכל גבעוני mgivoni@post.bgu.ac.il

בשני העשורים האחרונים, ובהשפעתם המשולבת של תמורות מדעיות וטכנולוגיות ושל תמורות פילוסופיות והגותיות, ההבדלים המובנים מאליהם כביכול בין ישויות אנושיות לישויות מסוגים אחרים הולכים ומתערערים. מצד אחד, פיתוחים בתחום הננו-טכנולוגיה, המדעים הקוגניטיביים, הביו-טכנולוגיה וטכנולוגית המידע, שמאפשרים להנדס ולהעצים יכולות אנושיות, למתוח את גבולות הגוף ולהקצות יותר ויותר תפקידים שנשמרו בעבר לבני אנוש למנגנונים של בינה מלאכותית ולרובוטים, מאתגרים על המעמד האונטולוגי המובחן של האנושי ועל האוטונומיות שלו. מצד שני, זרמים שונים של מחשבה שהתפתחו מתוך ביקורת ההומניזם של שנות ה-60 מכריזים על פריצת הגבולות בין האנושי לממוכן ובין האנושי לחייתי ומזהים אותה כהזדמנות מבורכת ליצירה של אתיקה ופוליטיקה חדשות שאינן נגועות במהותנות הליברלית ובהדרות הנלוות לה. במסגרת הסמינר נקרא מגוון של טקסטים תיאורטיים הבוחנים בעין ביקורתית את הפיגורה של האנושי ואת מורשת ההומניזם המערבי לאור ההתפתחויות הללו. נבקש לברר, בין השאר, מהו מחירה של פוליטיקה אוניברסליסטית המושתתת על הנחות הומניסטיות; האם פוסט-הומניזם מהווה התגברות על ההומניזם על שלל חולאיו או שמא גלגול מתעתע שלו; וכיצד עשויות להיראות זירות פוליטיות שבני אנוש פועלים בהן לצד ובשיתוף עם בעלי חיים לא אנושיים ומכונות רובוטיות.

מטלות הסמינר

- בקורס יושם דגש על קריאה משותפת בטקסטים. הציון שינתן על ההשתתפות בו יהיה עובר/נכשל. קבלת ציון עובר בקורס מותנית בעמידה במטלות הבאות:
- 1) השתתפות פעילה במפגשים – חובה.
 - 2) קריאת כל חומרי הקריאה המחייבים לקראת כל מפגש. כל חומרי הקריאה מצויים באתר הקורס. הדיונים במפגשים יניחו היכרות טובה עם חומרי הקריאה.
 - 3) שליחת תגובות קצרות על חומר הקריאה מדי שבוע. התגובות ישלחו במייל לכיתה כולה עד לשעה 21:00 בערב המפגש, וישמשו בסיס לדיון במפגש עצמו.
 - 4) הצגה של טקסט בכיתה (עד 15 דקות). ההצגות לא יהיו סיכום של חומר הקריאה, אלא יחלצו מתוכו את השאלות המרכזיות לדיון.

שעת קבלה: יום ג', 10-11, בתיאום מראש

תוכנית המפגשים

מבוא: גנאולוגיות של פוסט-הומניזם

Rosi Braidotti, *The Posthuman* (Polity Press, 2013): pp. 13-54.

N. Catherine Hayles, *How We Became Posthuman. Virtual Bodies in Cybernetics, Literature, and Informatics* (The University of Chicago Press, 1999): pp. 1-24, 84-112.

All Watched Over by Machines of Loving Grace (Documentary by Adam Curtis)

הולדת האינדיוידואל וקץ האדם

מישל פוקו, המלים והדברים: ארכיאולוגיה של מדעי האדם (רסלינג): פרק 9.
מישל פוקו, לפקח ולהעניש (רסלינג): 213-141.

סייבורגים וחיות אחרות

Donna Haraway, "A Cyborg Manifesto: Science, Technology, and Socialist-Feminism in the late Twentieth Century", in *Simians, Cyborgs, and Women* (1991[1985])
Donna Haraway, "Cyborgs to Companion Species: Reconfiguring Kinship in Technoscience", in *The Donna Haraway Reader* (2004).

האנושי וחיות אחרות

Cary Wolfe, "Flesh and Finitude: Bioethics and the Philosophy of the Living", in *What is Posthumanism* (2010).
Brian Massumi, *What Animals Teach Us about Politics* (Duke University Press, 2014): 1-54.

האנושי והלא אנושי

Bruno Latour, *We Have Never Been Modern* (Harvard University Press, 1993): pp. 13-48, 130-145.
Bruno Latour, "From Realpolitik to Dingpolitik, or How to Make Things Public," Introduction to *Making Things Public*, eds. Bruno Latour and Peter Weibel (2005).
Eyal Weizman, "Forensic architecture: Only the criminal can solve the crime", *Radical Philosophy* (2010).

נשקים אוטונומיים ומלחמות חדשות

Gregoire Chamayou, *A Theory of the Drone* (The New Press, 2015): 11-18, 30-45, 73-105, 114-149, 177-184, 205-221.

האנושי, בחינה מחודשת

Anne Phillips, *The Politics of the Human* (Cambridge University Press: 2015): ch. 1, 3.
Lynn Festa, "Humanity without feathers", *Humanity: An International Journal of Human Rights, Humanitarianism, and Development* 1.1 (2010): 3-27.